

23.10.2025

Hallintopoliittinen osasto
Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
Hallitusneuvos Minnamaria Nurminen

Eduskunnan puolustusvaliokunnalle

HE 118/2025 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunnan puolustusvaliokunta on pyytänyt puolustusministeriön lausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä HE 118/2025 vp.

Esityksessä ehdotetaan, että neuvolaa, koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa ja lasten sekä nuorten suun terveydenhuoltoa koskevia terveydenhuoltolain säännöksiä muutetaisiin siten, että laissa ei enää säädettäisi tarkoista ajankohdista, jolloin terveystarkastukset on toteutettava. Terveystarkastusten ajankohdista ja sisällöistä säädettäisiin jatkossa asetuksessa.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi opiskeluterveydenhuollon terveystarkastuksia siten, että oppivelvollisuusikäisten opiskeluterveydenhuoltoon sisältyisi jatkossa Puolustusvoimien ennakoterveystarkastus hyvinvointialueen järjestämänä sinä vuonna, kun opiskelija täyttää 18 vuotta. Kaikkien yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden terveystarkastus ehdotetaan muutettavaksi tarpeen mukaan tehtäväksi, kuten jo nykyisin korkeakouluopiskelijoiden osalta tehdään. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi sähköisestä terveystarkastuksesta, jota käytetään opiskeluterveydenhuollossa ja hyödynnetään laadittaessa ennakoterveystarkastuksessa ehdotusta arvioksi palveluskelpoisuudesta.

Puolustusministeriö toteaa lausuntonaan kunnioittavasti seuraavan.

Puolustusministeriö kannattaa esitystä, jonka kutsuntojen ennakoterveystarkastuksia koskevat ehdotukset perustuvat parlamentaarisen asevelvollisuuskomitean ja puolustusministeriön poikkihallinnollisen työryhmän ehdotuksiin.

Puolustusministeriö pitää tärkeänä, että ennakoterveystarkastukset toteutetaan tehokkaasti ja oikea-aikaisesti. Ennakoterveystarkastuksia koskevat ehdotukset olisivat myös yhdenvertaisia ja resurssitehokkaita sekä sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuutta tukevia.

Integroimalla kutsuntojen ennakoterveystarkastus opiskeluterveydenhuoltoon saavutettaisiin seuraavia hyötyjä:

- terveydenhuollon resurssien käyttö tehostuisi

23.10.2025

Hallintopoliittinen osasto
Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
Hallitusneuvos Minnamaria Nurminen

- ennakkoterveystarkastus olisi opiskeluterveydenhuollossa aiempaa helpommin saavutettavissa, jolloin tarkastusten kattavuus todennäköisesti paranisi
- tarkastusten kohdentuminen koko ikäluokkaan vahvistaisi sukupuolten välistä yhdenvertaisuutta ja voisi rohkaista naisia vapaaehtoiseen asepalvelukseen
- ennakkoterveystarkastusten laadun voidaan arvioida paranevan, kun tarkastus toteutuisi paikassa, jossa on osaamista nuorten kanssa toimimisesta
- terveystarkastus toteutuisi paikassa, jossa nuori tunnetaan ja jossa on käytettävissä nuoren aiemmat terveystiedot sekä tietoa hänen opinnoissa selviytymisestään
- vapaaehtoiseen asepalvelukseen hakeutuvien naisten ei enää tarvitsisi omaehtoisesti hakeutua erilliseen terveystarkastukseen eikä maksaa terveystarkastuksesta ja hakea erikseen korvausta Puolustusvoimilta.

Puolustusministeriön näkemyksen mukaan erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, että kaikki kutsuntaikäiset tavoitetaan. Kutsuntatarkastusten järjestämisessä on kyse paitsi nuorten oikeusturvasta ja terveyden ja toimintakyvyn arvioinnista myös koko asevelvollisuusjärjestelmästä. Vaikutusten arvioinnin lisäksi olisi huolehdittava myös ehdotusten toimivuuden seurannasta.

Puolustusministeriö on osallistunut esityksen valmisteluun eikä puolustusministeriöllä ole esityksestä muuta huomautettavaa.